

vnja 1918.

ebu. „Hrvat-
tastupnicima
glavne skup-
rski časnici
ploča s nat-
če Hrvatske
a. Šteta se
im ozbiljnim
gradsko zam-
mjere profil

JENA listu: U pretplati
čitavu god. K 36.—,
polugodište K 18.—,
mjesечно K 9.—, mje-
sno K 3.60, u malo-
12 fil. pojedini broj.
GLASI primaju se u
pravi lista trg Custoza 1

godina IV.

U Puli, petak 26. travnja 1918.

Broj 1001

Priprave...

Pod naslovom „Tajni konventi „visokih krugova“ Beču“ pišu „Narodni Listy“: U tišini pripravlja u Beču stvari dalekosežnog značaja. Saopćismo je, da se u palači predsjednika gospodske kuće, gra Fürstenberga, koji se ovih dana vraćao sa puta u njemačkom glavnom stanu, obdržavalo u situ posavjetovanje njemačkog plemstva, koje suduje u političkom životu. Istog dana obdržavala se drugoj palači u Beču sjednica drugih faktora u žavi (zaplijenjeno). Na obim sjednicama raspreda o istim stvarima, naime: O uzroku odstupa grofa Czernina i o situaciji, koja je nastala radi njegovog istupa. Ta okolnost svjedoči, da se ne radi o sru-ju, nego o sporazumku i o ugovorenoj paralelnoj ciji. Nema sumnje, da se na obim sjednicama etresalo o eventualijama, koje mogu nastati u unu-rijo-političkoj situaciji. Zaista je predmet posa-ctovanja bila eventualna priprava sredstava, za ko- na u zgodnom trenutku treba posegnuti, a to si- rno ni pošto u korist širokih i najširih pučkih raz- da, jer se za njih ta urodjena gospoda iz feudalnih lača po vražje ma'o briuu, a tu baš treba položiti lauje: „Proti komu su ti konventi? Osobito danas, doba nečuvanih mogućnosti preporoda državnih pravizna i im kanizma, koji se stvaraju kre'om ruke. ovjerljiva sjednica u Fürstenberškoj palači bljače ezvana po samom podpredsjedniku gospodske zbor- ce. Nije poznato, da li ju je sazvao sam ili na nečiji ig. Knez Fürstenberg opširno se osvrnuo na svoj oravak u njemačkom glavnom stanu, o konferenci- ma, koje je tamo obdržavao, a na to je prešao, kao a bi stvar naprosto suvisla, na „duboko uzbuđenje“ jemačkog naroda u Austriji radi odlaska grofa Czer- ina. Tvrdi se, da je na posavjetovanjima bilo pro- eseno mišljenje, da češko plemstvo ne može ostati vnodušno, te da je treba zajedničkog postupanja ijemaca. Proti kome i u kakvu svrhu? pišu „Na- odni Listy“: Tko slijedi zadnje priprave njemačke i odstupi grofa Czernina, može si laliko odgovoriti. Jedavni komunikacij saveza njemačkih stranaka pro- zročilo je sveopći užas ostrim adresovanjem u sta- ovite sfere (zaplijenjeno). Nije bilo razumnog nje- nackog čitaoca, koji ne bi pročitao proglaše, koji apocinjnu govorom poslanika Langenhaua, sve do osljednjih rezolucija, pripisanih sa raznih strana i zvanjskih gradova, sa začudjenjem, kako može nešto lična da raštruje e. k. dopisni ured. — U savezu tim priopćenje „Slovenski Narod“ dopis iz Beča od naslovom: „Furor teutonius“, koji glasi: Iza fenzive na zapadu slijedi ofenziva proti Jugoslave- nima. Nas pokret, u čiju ozbiljnost nijesu ni vlada ni Nijemci dugo vjerovali, najedamput jest to najvažnije najopasnije za njemstvo. Veseli smo, da je s'ožan ad osobito Slovenaca doveo stvar tako visoko. Sada lakle neka dodje napadaj. Nijemci, vidieć, da je stvar ozbiljna, pokušaju, da je sa represalijama po- prave. Naše skupštine neka se omedje, časopisi neka lobiju strožije predpise (ako je pooštrenje još mo- guće?). Gdje se može još koga zastopaviti, tamo neka se to i uradi, jako je za deklaraciju. Deklara- cijski pokret ima dakle da se vrue u najpoznatije granice. Dolje u Novom mjestu na hrvatskoj granici žandari takodje pokušaju, u Istri su već počeli, a sve zajedno nije izdalo ništa. Narodna žjjava za Jugo- slaviju jeste već pravomoćna. Tko bude radio proti njoj, potražih će, si samo neuspjeh. Najviše mrzi vladu istup slovenskog svećenstva za deklaraciju. Neposredna jest njena briga sada, kako da prestraši svećenstvo. Na jednoj je strani tu zadaću preuzeo dr. Sušteršič i to odozdo, a po njegovom savjetu ruku u ruci s njegovom akcijom neka ide prišlak odozgo. On sudi sve po sebi i po svojim pristašama i misli, ako se deklaracija proglaši kao ne znamo komu opasna formula, da će sve na ko'jena pasti. S koruskim svećenstvom nije Sušteršič već iza izborne reforme prijatelj, sada pak bi se rado osvetio mu. Njemački „fura“ bijesni. Najedamput nijesu Česi više tako grozni, više opasnim a čine se Jugoslaveni. Za to se sve trpa na slovenska ledja. Pita se samo, na kome će vlada osanjati najnoviji ofenzivni kurs proti jugu. Vlada zaboravja, da u parlamentu nema većine, i ako bude kakva većina, ne' će biti takva, da bi se na njoj mogle graditi posebno teške zadnje proti Jugoslavenima i Česima. Vlada opet treba proračun. To pak bez parlamenta ne ide. Besparla- mentarno doba ne žele si više danas ni Nijemci, jer nijesu sigurni, da im se u nekontroliranoj dobi ne će dogoditi nešto neprijatnoga. Njihovo nepovjerenje došlo je do vrhunca. Nedostatak političke snage hoće da nadomjeste bjšnilom. Vlada će im učiniti na volju, ali ne u korist države. Mi pak čemo i ovu preoljeti.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 25. (D. u.) Službeno se javlja: Na gor- njem Devoli u Albaniji suzbismo posljednjih dana francuske sunke. Na jugozapadu ništa nova. — Po- glavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 25. (D. u.) Iz većkog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Na bojištu na Lysi izjalovila se je uz teške gubitke jaka protunavala Francuza proti visinama Vleughenhook. Mjesni bojevi sjeverozapadno od Bethune, kod Festuberta i sa obiju strana Scarpe. Južno od Somme navalismo na Engleze i Francuze kod Ville Bretonneuxa i južno od ovoga mjesta. U tvrdom boju prokrcila si je naša pješadija put kroz gnijezda neprijateljskih stroj- nih pušaka. Kod toga su ju uspješno podupirali op- koljeni automobili. Osvojismo kraj Hangard, za koji su se vodile mnoge borbe. Na istočnom brijegu Avre ponakosmo naprijed naše linije sjeveroistočno od Castela. Neprijatelj je čitav dan poduzimao žestoke protunavale sa pomoćnim četama, pripravljenima na bojištu i dovedenima od straga; protunavale se kr- vavo skršile. Kröz čitavu noć trajala ljutl bojevl u osvojenom području. U našim rukama ostade preko 2000 zarobljenika. Zaplijenjena su četiri topa i mnogo strojnih pušaka. Sa ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

Engleski izvještaj od 24. travnja popodne: Djelovanje neprijateljskog topništva poraslo je jučer popodne i na večer na najvećem dijelu engleske fronte, osobito u odsjecima Somme, Ancre, u dolini Scarpe i u odsjecima sjeverno od Bethuna i sj- veroistočno od Bailleula. Pod večer zapustila je neprijateljska pješadija otkope sjeverozapadno od Alberta, da nastupi na navale, ali je bila tamo za- hvaćena od vatre strojnih pušaka, te potjerana natrag. Jake su se neprijateljske navale razvile ta- kodjer kasno na večer u okolici od Dranlure (?), ali su ih francuske čete iza ljutog boja suzbile. Francusko i englesko je topništvo zadalo nepria- telju teške gubitke. Tijekom noći trajala je djelatnost neprijateljskog topništva. Jutros rano otvorena je žestoka paljba od sjeverno od Alberta do dodirne točke sa francuskom armijom južno od Somme. Javljaju, da su jako pješacke navale u toku u odsjeka Alberta te između Somme i Ancre. Teška je topnička paljba započela takodjer jutros između Givenchya i Rohacque. Sakupljana četa po nepri- jatelju kod Mervillea bila su rastjerana od našeg topništva.

* Talijanski izvještaj od 24. t. mj.: U kotlini od Asiaga suzbila su engleska odjeljenja napadaj neprijateljskih četa pred našim linijama kod Canove te su ih prisilila na uzamak uz brojne gubitke. Naša je topnička paljba kasnije potjerala u divlji bijeg neprijateljsko odjeljenje, koje je napredovalo protiv Caberlave. Četa, koja se je približavala našim lini- jama južno od Stoccarda, bila je od nas napad- nuta i razbijena ručnim granatama. Takodjer u drugom odsjecima fronte od Tonale do Piave obo- stranska djelatnost patrolja. Naši su zaplijenili u kotlini Allano nekoliko mitraljeza i pušaka. Dva su neprijateljska aparata bila oborena po engleskim ljetacima nad Levicom, dva nad Lisserom. Peti je jedan aeroplan bio oboren po našim ljetacima.

* Engleski izvještaj o poduzeću protiv Zee- brügge i Ostende. U donjoj je kući prvi lord admi- raliteta podao slijedeću izjavu o poduzeću protiv Ostende i Zeebrügge: Navala je bila provedena pod zapovjedništvom podadmirala Rogera. Razarači iz Doversa i francuski su razarači sudjelovali kod toga. Šest zastarjelih engleskih krstaša, svi stari 20 do 30 godina, učestvovali su kod navale. Pet krstaša, napunjenih sa betonom, imali su da budu potopljeni po mogućnosti na ulazu u luke. Rezultati, do sada poznati, su slijedeći: U Ostendi, nasukala se dva broda na obali, te su dignuti u zrak i zatim napušteni sa strane posatke. U Zeebrügge stigla su dva od triju brodova do cilja, bili su potopljeni te dignuti u zrak na ulasku u kanal. Treći se je kod prolaza nasukao. Izvjesna je ukupna šteta na- nešena topničkom paljbom i torpednim navalama na neprijateljske razarače i na druge brodove uzduž gata. — Kralj je brzojavio doverskom podadmiralu: „Čestitam Vam najsrdačnije na operacijama, koje ste tijekom zadnje noći proveli sa tako znamenitim uspjehom. Junaštvo pokazano od svijui uz tako iznimne okolnosti ispunjuje me ponosom i udiv- ljenjem.

Engleska admiraliteta javlja: Uslijed pomorskog poduzeća proti neprijateljskoj obali, zaustavili su jučer prije podne naši ljetaci opažanja te bacahu

bombe. Radi oblaka je opažanje bilo otešćano te su se usljed toga naši ljetaci spustili do 50 stopa nad zemlju. Kada se je razjasnilo, opazilo se je u udaljenosti od 20 jarda kraj gata u Zeebrügge i Ostende potopljene brodove, kako leže među oba- lama i zatvaraju veći dio luke. Više je bomba bilo izbačeno na ciljeve na obali. — Iz izvještaja onih, koji su sudjelovali kod navale na Zeebrügge, pro- izlazi slijedeće: Ulaz u kanal Zeebrügge zatvoru je sa dva potopljena krstaša. Vrata brana su ba- čena u zrak. Jedan je njemački krstaš torpedovan, drugi zabijen, a treći potopljen od odjeljenja, koje se je iskrcalo. Na gatu su uništene barake sa ve- likim zalihama municije. Kada se je navalno odije- ljenje poredalo na gatu, baclo se je protiv njega njemački gorostas, koji je toljagom bio ubijen. Ne- koji momci od navalnog odijeljenja mogli su se popeti na njemački krstaš u luci prije, negoli je posada imala vremena, da dodje na krov. Nijemci su bili poubijani prije negoli su došli kroz okance na krov. Njemački krstaš, koji je kušao da ostavi luku, bio je napadnut i razbijen na dvoje. Kada je nasrtajno odijeljenje ostavilo gat, vijala se je na njemu engleska zastava.

Reuterov ured javlja: U znak priznanja za njegovo junaštvo kod vodjenja poduzeća proti Zeebrügge i Ostende imenovao je kralj podadmirala Keysa vitezom reda Bato. Zapovjednik Karpender, koji je zapovijedao „Vindictive“, imenovan je ka- petanom. — Prema pripovjedanju dvaju časnika „Vindictive“ približili su se brodovi, koji su izveli napadaj, obali pod zaštitom oblaka dima, koji su se širili od Zeebrügge do Ostende. Time su Nijemci bili nekoliko vremena zavaravani. Ali čim su otkrili engleske brodove, započeli su pucnjavu, koja se je, kad su brodovi došli bliže, razvila u neopisivu brzometnu paljbu. Od mostova za iskrcanje, koji su se nalazili na „Vindictive“ moglo se je upotri- jebiti samo dva komada. Iskrcane su čete pretrpjele uslijed granetne paljbe teške gubitke. Iskrcanom je odijeljenju uspjelo baciti na jedan razarač 50 ručnih granata, koje su prouzročile na brodu jaku eksplo- ziju. Nasuprot tome se nijesu mogli približiti drugom razaraču. Iskrcane su čete izvele takodjer napadaj na kopnenu bateriju, ali nema vijesti o uspjehu ove operacije. Kod povratka na „Vindictive“ pružao je pogled strašnu sliku. Vladao je potpuni kaos. Svuda naokolo ležali su mrtvi i ranjenici, a jauk potonjih kidao je srce. Sa skrajom je hladnokrvnosti davao zapovjednik „Vindictive“, unatoč paljbi kartaća, svoje zapovjedi, te je sklonio brod pod zaštitom novih oblaka dima. Dva su ronilaca potpalila pod zeebrüg- skim viaduktom 2 tone strijeljiva, e bi time sprije- čili pridolazak pojačanja s kopna.

* Ukrajinski diplomatski zastupnik u Buka- roštu. Iz Bukarešta se javlja, da je ukrajinska vlada imenovala člana kijevske rade Galagana svojim di- plomatskim zastupnikom kod rumunjske vlade.

* Pregovaranja između Njemačke i Nizozemsko. O pregovaranjima, koja su u toku između Nje- mačke i Nizozemske, piše „Vossische Zeitung“: Sa strane Njemačke stavljen je zadnjih dana Nizo- zemskoj niz zahtjeva, koji se tiču pitanja plovidbe na rijeci Reni, stavljanja na raspolaganje željezničkih vozova i predstojećih ugovora između Nizozemske i antante glede na tonažu. Radi se o tome, da Njemačka ne bude oštećena u očigled bez sumnje dalekosežne susretljivosti Nizozemske napram antanti. K tome primjećuje list: Ako je nizozemska štampa zadnjih dana govorila o nekoj napetosti između Njemačke i Nizozemske, to odgovara potpunoma činjenicama. Ali imade unatoč svemu nade, da će ova napetost popustiti uslijed toga, što će Nizo- zemska razborito uvažiti opravdane njemačke traž- bine. — Socijalistički list „Het Volk“ javlja: U uto- rak odlučila je socijalistička frakcija u komori, da preko zastupnika Trolestre podnese interpelaciju na vladu glede na položaj. Predsjednik ministarstva je odgovorio za tim, da je i bez toga imala vlada namjeru, da podaje komori sliku o položaju ali da mora čekati, dok se vrati nizozemski ministar u Berlinu, barun Gevers. Može se prema tome oče- kivati odgovor vlade još prije svršetka ove sed- mice. — Prema „Lokalanzeigeru“ otputovao je nje- mački vodja pregovora sa Nizozemskom o novom gospodarskom ugovoru iz Haaga u Berlinu. Nizo- zemski se poslanik u Berlinu nalazi na putu u domovinu. Očekuje se, e će naredne sedmice po- dati vlada izjavu o položaju.

* Strajk u Irskoj. „N. R. Courant“ javlja iz Londona: Jučer je u čitavoj Irskoj, izuzev grofovije u Ulsteru, počela radnja u znak prosvjeda proti branbenoj dužnosti. Vlakovi nijesu se kretali. Svi su dućani bili zatvoreni. Nema ni plina, ni elek- trike, ni novina. Svuda su se obdržavale skupštine proti vojnoj dužnosti.

Popravlak

ola Mignon,
dnika
u za nekoliko
u plaću.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

Popravlak

koji su dre-
na parcove,
bl se.
u uprav na
lista.

*** Glasine o ministarskoj krizi.** Dopisnik „Tagespost“ prima iz Beča: Iz informirane se strane doznaje, da se šire glasine o krizi. Stranačke odluke današnjeg večera nijesu doprinjele k poboljšanju političkog položaja. Baš protivno. Sada su uzeli i suzdržljivi politički krugovi, da smatraju položaj kritičnim. Ističe se, da uz dane okolnosti ne može dr. von Seidler otvoriti novu sesiju uz izglede na uspjeh, tako da se mora ozbiljno računati sa mogućošću kabinete krize. Kako se glasa, primio je car danas nekoliko političara, da se porazgovori sa njima o novouredjenju prilika u carevinskom vijeću. Predaja resolucije obiju skupina gospodske kuće morala je biti odgovorena za naredni dan, pošto je ministar-predsjednik 24. popodne boravio kod cara u Badenu. Resolucija imat će svakako odlučnog utjecaja na zaključke ministar-predsjednika. Molba za ostavku predsjednika gospodske kuće, princa von Windischgrätz, bit će od cara otklonjena, a car će mu u posebnom ručnom pismu izraziti potpuno povjerenje uz priznanje njegovih vanrednih zasluga. Među političarima centroma i ustavne stranke gospodske kuće vlada ozbiljno nezadovoljstvo sa šefom kabineta, koje se daje svesti na unutarnjo- i vanjsko-političke prilike i osobito na rastuće pomanjkanje živeža u Češkoj. (Ostalo je zaplijenjeno.)

*** Njemačka i Švicarska.** K vijesti švicarske brzopjavne agenture, da je Njemačka zajamčila švicarskim brodovima sa žitom slobodan put, doznaje Wolffov ured sa kompetentne strane: Vijesti fall valjan dodatak. Doduše je istina, da je njemačka vlada zajamčila švicarskim brodovima slobodan put, ma da je to skopčano sa velikim poteškoćama za ratovanje, e bi time pomogla Švicarskoj, koja je došla u stisko usljed rata izgladnjenja, vođenog sa strane antante. Švicarska je vlada bila međutim zamoljena, e bi saopćila švicarskom narodu, da se iz tehničkih razloga može saopćiti svim brodovima njemačke mornarice na visokom moru zapovijed tekar tijekom triju mjeseca. Osim toga bila je švicarska vlada na to upozorena, da se ove mjere tijekom ovih triju mjeseci dadu veoma teško provesti, pošto je predsjednik Udruženih država nametnuo protupravno zaplijenjenim nizozemskim brodovima i onda američansku zastavu, ako prevažaju hranu za Švicarsku. Bude li iz kojekakvih razloga potopljen koji brod, koji služi prehrani Švicarske, to ne pada za to odgovornost na Njemačku, već na predsjednika Udruženih država.

*** Dalekometni je top počeo,** kako brzopjavljaju iz Pariza od 24. t. m., opet opstrijeljavanjem Pariza. Nema nikakvih žrtava.

*** Rat na moru.** Wolffov ured javlja od 25. t. mj.: Uspjehi podmornica u zatvorenom području: 22.000 brutto registarskih tona.

*** Srpski princ Aleksandar u Ateni.** „Secolo“ prima iz Atene, da je za kratko vrijeme prispio u Ateni srpski princ Aleksandar, da uzvratil posjet grčkom kralju, koji je princa posjetio u Solunu.

*** Ugarska zastupnička kuća.** 25. t. mj. raspravljala je kuća o privremenom proračunu. Izvjestitelj Barta je preporučio, s obzirom na poseban parlamentarni položaj, da se predlog prihvati.

*** Besarabija.** Iz Bukarešta se javlja: Dne 22. t. mj. položili su besarabijski ministri svoju čast. Istoga su dana položili Besarabijci Tuhulec i Tahiranu pred kraljem prisegu. U svrhu privremenog upravljanja Besarabije imenovani su prefekti, koji će raditi u sporazumu sa vijećem direktora. Direktori su zastupnici ministarstva, te će odstupiti u onom času, kada bude konstituanta promijenila rumunjski ustav u smislu uvjeta, postavljenih od Besarabije.

*** Japan i Udružene države.** Prema vijesti dopisnika „Timesa“ od 12. t. mj. vlada u japanskoj štampi veliko ogorčenje radi toga, što su Udružene države preuzele upravu kitajskih željeznica. „Times“ se boji, da bi ova upadica mogla biti na štetu interesima antante.

*** Odstup japanskog ministra vanjskih posala.** Havas javlja iz Tokia: Odstup ministra za vanjske poslove, Motona, daje se svadjati na njegovo zdravstveno stanje. Motono je bio svojom bolešću već više sedmica spriječen, da se posvećuje svojim uredovnim poslovima.

Dogodjaji na moru.

Beč, 24. (D. u.) Iz stana se ratne štampe javlja: Kada su dne 22. t. mj. popodne nekoje rade ladje manevrirale na moru, bile su napadnute od 5 talijanskih lietala, koja su bez uspjeha izbacila svoje bombe. Kod toga je vodji hidropлана „A 79“, freg. poručniku u pričuvu Ernestu Streckeru, uspjelo, te je u zračnom boju sa 3 lietala sastrijelilo jedno lietalo, koje se je moralo spustiti kraj Rovinja. Lietać je ostao u našim rukama.

Iz Ugarske.

B u d i m p e š t a, 24. (D. u.) Narodna radna stranka obdržavala je večeras sjednicu, na koje je dnevnim redu stajao indemnitetni predlog. Tijekom sjednice držao je grof Tisza govor, u kojemu se je izričito izrazio za glasovanje za indemnitetni predlog, jer da se mora zasigurati normalni tok državnih finan-

cija, na čemu nesmiče da ništa promijeni niti činjenica, što država sada nema vlade, koja nosi odgovornost. Pogledom na krizu je grof Tisza izjavio, da je ista morala nastati radi toga, jer se je prijašnja vlada pogledom na izbornu reformu navezala na ukočeno stanovište, koje je kasnije bilo u protuslovlju sa velikim državnim interesima kao što i sa vladarevom željom, koja je u tom pogledu bila izričito izražena. Naše će čitavo političko djelovanje, rekao je grof Tisza, biti vodjeno od nastojanja, da se kod riješavanja pitanja izbornog prava očuva narod od pogibelji skrajnog radikalizma. Želimo samo, da buduća vlada stvori u Ugarskoj takve odnose, koji omogućuju, da se čitava narodna sila ujedini i postavi u službu egzistenčnih interesa. Sjednica je zaključila, da glasaše za indemnitetni predlog.

Političke vijesti.

Opozicija u austrijskoj njemačkoj socijalnoj demokraciji.

Glasilo opozicije austrijskih njemačkih socijalnih demokrata, revija „Der Kampf“, donosi program socijalno-demokratske opozicije, koji je bio prihvaćen na konferenciji stranke u Beču, mjeseca siječnja ove godine. Prisutni su bili pri tom razgovoru uz Nijemce također češki i poljski socijaliste. Glede narodnosnog problema u Austriji, stoji njemačka opozicija na slijedećem stanovištu: 1. Austrija se raspada na sedam jezikovnih područja: njemačko, češko, poljsko, ukrajinsko, jugoslavensko, talijansko i rumunjsko jezikovno područje. Svaka općina odlučuje sama po pučkom glasovanju pri općem pravu glasa svih muševa i žena, koji imaju u općini svoje stalno bivalište, ka kojemu od tih sedam jezikovnih područja hoće da pripadne. 2. Svakom jezikovnom području izabere se zakonodavni nacionalni skupština pri općem, jednakom i izravnom pravu glasa svih muševa i žena, koji će konstitutivno odrediti ustav i upravni organizaciju jezikovnog područja. 3. Svaki narod uređuje putem zakonodavne nacionalne skupštine svoje stike prema ostalim pučkim svojim sudrugovima izvan Austrije, prema nacionalnim državama, ustanovljenim od tih pučkih sudrugova. 4. Svaki narod uređuje sam putem svoje zakonodavne skupštine svoje odnose prema ostalim narodima Austrije. Pogodbama među narodima odlučuje se, kakve stvari imaju da ostanu narodima zajedničke i kakvi zajednički organi se imaju pozvati da urede te stvari. Socijalna demokracija nastupit će radi toga u zakonodavnim nacionalnim skupštinama, da ostanu gospodarske stvari narodima zajedničke te da ne bude priječen promet i izmjena robe. 5. Ugovorima među narodima uređuje se nadalje: a) zaštita nacionalnih manjina; b) popravci medja među narodima, s kojima će se pojedine općine pripojiti drugom jezikovnom području, mjesto tome, za koje se odlučilo pri pučkom glasovanju. Socijalna demokracija nastupit će u zakonodavnim nacionalnim skupštinama za to, da svaki narod priznađe tuđim manjinama u njihovom području uspješnu zaštitu i dalekosežna jezična prava, da tim zajamči također svojim manjinama u tuđim jezikovnim područjima zaštitu i jednaka prava.

Domće vijesti.

Živožno iskaznice. Daje se na opće znanje, da će se od petka 26. t. mj. izdavati živežne iskaznice za mjesec svibanj. Upozoruje se, da će podružnice u sv. Martinu i sv. Polikarpu biti otvorene od 8—12 sati prije podne i od 2—5 sati popodne.

Služba božja za pravoslavno. U nedjelju na Cveti, dne 28. o. mj. u 8 sati u jutro, bit će sv. liturgija sa sv. pričesti u crkvi sv. O. Nikolaja u Puli.

Učitelji — pozor! Do nekoliko dana saslat će se hrvatsko učiteljstvo Istre na sastanak (skupštinu) u Pazinu. Još prije poziva treba da svaki učitelj razmotri pitanje, koje će se na skupštini raspravljati naime „materijalno stanje učiteljstva Istre“. Odluka je već pala na skupštini svih učitelja Istre (Hrvata, Slovenaca i Talijana) u Bujama. A sada imaju pojedine narodnosti, da odluču, da li će se te odluke i držati. Dakle mi ćemo u Pazinu kazati da ili ne. A baš radi toga treba da svaki učitelj razmisli, kako i što bi s njime bilo. Radi se o tome, da ili nas dignu iz ove naše nevolje, ili da mi tražimo gdje drugdje hranu, odijelo i obuću. Ovu alternativu ili dvobir metnula su naša društva upravnoj komisiji margrofije Istre i oblastima sa stalnim rokom (12. svibnja). Ne dobijemo li odgovora, onda se mi učitelji vojnici — a tih je 99 pō sto — svojevolumno javimo u vojništvo, a učiteljice također u vojništvo, ali u kancelerije i u bolnice itd. I do sada smo vjerno služili caru i domovini, pak ćemo ako Bog dade i odsada. — Što će na ovo naš dobri narod kazati i tko će mu različite poslove obavljati, to neka se brinu naši sadašnji, bivši i budući zastupnici naroda. Dobro bi da barem jedan od zastupnika dođe na našu skupštinu, pak da čuje o našoj sudbini. Nego mi već unaprijed znademo, da ne će niko doći, jer sada nijesu izbori, a putovanje je veoma neugodno. Sada znademo o čemu se radi, pripravimo se svi, i kad nas pozovu na skupštinu,

dodjimo svi, koji možemo, a ako tko ne može doći neka drugoga ovlasti ili neka pismeno na pisnici javi svoju namisao. I još nešto. Neka ne misli, da još imademo liberalnih i klerikalnih učitelja, mi smo i bit ćemo samo hrvatski učitelji i drugo ništa. Dakle do vidjenja! Učiteljstvo.

Nadljono. Poslije dolaska vlaka, na 15. o. na večer, našla se na kolodvoru jedna vreća rubeninom. Reklamanti neka se prijave radi t pri policiji.

Dopisi iz Istre.

I z Z a r e č j a. Dne 14. o. mj. u noći uk su nepoznati tatovi (zlikovci) u selu Slavčici b 62. sva govoda iz staje. Bile su 4 glave: vol, nac i dvije bredje krave. U večer je gazdarica n tušla pred njih sijeno, a ujutro našla je sijeno, govoda ne. Po tome se sudi, da su tatovi veoma drzoviti, jer su valjda, čim su gospod pošli na počinak, ukrali govoda. Tragalo se ujutro njima, prijavilo se na sve strane, a našlo ništa. je udarac, da ga čovjek ni pojmiti ne može. A bude žučna, još veća, u toj su kući: gazdarica, dvije stare starice i petero neke djece. Muž je na „frontu“. Htjela sirotica kidisati (skončati na svoj život. I još ima ljudi, koji vele, da htjela „kontraband“ t) prodati. A danas je mljice glavna začina u seljaka. Što će i kako sirotica, neka Bog znade. Da su tatovi na lako ukrali zumljivo je, jer ovdje je dosada bilo sve na le zatvoreno. Doše su nemani u čestito selo, i u nile veliki očim. Ljudi čuvajte se! Spavajte jedan ili dva u stajama. Pitajte oblast neka v dade oružje. Tko se čuva i Bog ga čuva!

Dnevne vijesti.

Drug druga i u orkvi nadje... veli narod pošlova, a to je obično i u životu na svake koraku. Bosanski internacionaliste, politički bogi kako ih okrstila „Hrvatska Država“, jednom u spočitunše, kako je naš zakutni „buržoaski list“ protli svima, koji simpatizuju s boljševicima. M dntim bijaše to ponešto inače. Mi smo se pri ra dljanju boljševika držali protivnog mnijenja, neg su ga imali o njima onda naši vladini krugovi. I samo mi, nego i sva se slavenska štampa u Aust — naravno opet osim vladinih internacionalista ravuala u tom pravcu. Kasnije se i naše mnijenje o boljševicima ponešto promijenilo. Ali promijene se baš onda, kad se službeno najviše napara boljševike i kad „Vorwärts“, „Pravo Lidu“ i n krent „Glas Slobode“ nije imao više ni riječi ree u obranu svojih drugova Lenina i Trocko. Tvrdili smo i tvrdimo, da je propovijedanje internacionale i na onakav način, kako to čine i saški internacionaliste, samo otrov, koji se št narodu u krv, da mu se potamni vidik i pob pojmove, da se iz narodnih ljudi stvori tuđinj sluga, a nipošto uvjerenje socijaliste. To može također ustvrditi već i za to, što, poznavajući ljud oko „Glasa Slobode“, znademo, da to nisu intern cionaliste kova Liebknechtova, Haaseova ili Fried rika Adlera, nego da su to teoretičari, koji su d leko od misli, da nešto za internacionalu učit internacionaliste su to kova Smeralova, koji dodu propovijedaju internacionalu, boj proti buržoazij kapitalizmu, ali su im baš u kapital uprte oči, i kapital bi mnogo mnogo toga od svoje internac ionale popustili. Da obrazložimo, koji s tim internac ionalistima simpatizuje, navest ćemo ovaj slučaj. Smeral je u svojem listu pripočio prigodom 70-g dišnjice komunističkog manifesta članak, koji, ka iz pouzdanog vrela saznajemo, nije bio citovan u jednom češkom listu. U tom članku raspisuje u on opet po starom načinu o internacionali, te pr poruća češkom radništvu, da pokuša oko pregov ranja s njemačkim drugovima, kako bi došlo željenog sporazumka. Od čeških listova nije se taj članak osvrnuo niti jedan list, ali je zato do jela članak gradačka „Tagespost“. Da ta s te internacionalom iskreno misli, to je poznato sv kome! Ubogi Marx, on sigurno nije pomislio, će se njegov manifest upotrebljavati u čisto imp rijalističke svrhe! Dakle Smeral je našao dru svog. Srećno jeste, da li se zove on krvoloč Heine, Wolff ili Malik, koji bi htio povješati slvenske odvjjetnike. Oni, koji se osjećaju da pri daju k njima, neka se priglasu k njima čim prij A ako i „Glas Slobode“ osjeća tu potrebu, sva mu čast!

Mali oglasnik

Zavod za popravak potplata cipela Mignon, traži radnika eventualno samo za nekoliko sati uz dobru plaću.

Traže se ženski za raznašanje novina svaki dan ujutro rano dobru zasluzbu. Obratiti na upravu lista od 5-7 sati popodne.

Rabljeno pokućstvo kupuje i prodaje tvrtka Filip Barbalčić Šišanska ulica.

Oglasujte u Hrvatskom Listu

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 86—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mjesечно K 3-60, u maloprodaji 12 fil. pojedini broj. OGLAŠI primaju se u upravi lista trg. Custoza 1

Godina IV.

Imendan

Današnji dan imade državu i za naš narod: imendan i s njom slavijugu. Naš istradani i isk kao glavnu potporu za s dućnost. Kao njezna i naša premilostiva carica pila na staro'avno, hap svi drugi sav neopisiv už nesretnih majka, udovic majka države odmah s ničkih žena svjetskog rijič „mir“ unatoč svoj riznu ratnih huskača, m carici. Možda je naša n da sav slavenski narod bolji teži za istim ciljev rava nas, da su ti cilje vrijedni života, rada i medju narodima, našla štitičnu; da je Njezina v već odavna žudjeni mir, mirnom i korisnom ra teške rane, koje je naro bi se osušile suze udovi u to doba da prozbori s silne argumente. Bezobz laže sa životima naroda i sa tehničkim sredstvi prihor sa ljudskim inter svijeta odlučnu riječ, a do toga, da plaću sa sv strahne muke, bez nade

Današnji bi dan za svčaniji, bio bi dan ras zaslavo sunce sveopćeg i lječju, koje si je prisvojil proljeće budućo također zaista dan najsmionijih ierne slutnje ne daju naš plameniti zanos misli; n za našom caricom nad bezmoćni, da bi odvrati koje ga još čekaju. Ali nade: naš narod znade, jestolju braničija svojih shvaća njegovu duboku sažčeće majke domovi sruca, družu naše redove. vijesti diže se k nebu d duša za mirom. Kao carica uz Svoj narod. i govini ranama. Njezina Njezine nade otvaraju n bolju budućnost.

Ganut od tolike d milosrdja, ne želi si na krogog pozdraviti svoje, koj mogao kazati sve, št kamen, da čuje Njezinu želja danas življa i jač Mnogo imade razli monarkiji; ali taj dan vladarice, morao bi ujed u jednoj misli, u jedno veličanstva čim prije is željom izraziti i Njezinova čestitka biti najbliža sveopći mir na svijetu g sreći. Dosta je već boja u svetu vojsku za mir, da možemo prigodom godine slaviti ne samo vladarice, već i uskrsnu

RATNI I

Austr Beč, 26. (D. u.) ugozapadnoj fronti ne Poglavica generalnog st Dogadjaji na moru provalilo je odijeljenje jadrana proti Otrantskim sa protivničkim lakim neprijateljski razarač te jedinice vratile bez gubit brodovlja. Nje Berlin, 26. (D) tana službeno javlja: vojske generala Sixt vo punog uspjeha. Kemel, aleko vlada flandrijsk posjedu. Iza žestoke t